

บทที่ 3

เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว

รายได้ประชากร แลผลิตภัณฑ์มวลรวม

รายได้ประชากร

เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดขึ้นอยู่กับผลผลิตทางด้านการเกษตร และการค้า อาชีพหลัก คือ ทำสวนยาง ทำนา ทำไร่ การปลูกผลไม้ ทำสวนมะพร้าว การประมงและการเลี้ยงสัตว์ จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2546 ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 58,620 บาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี 2546 เท่ากับ 93,980 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม 24,950 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.63 รายละเอียดตามตารางที่ 7 จำแนกตามสาขาการผลิต 16 สาขา ดังนี้

1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และป่าไม้	15,989 ล้านบาท
2. การประมง	9,961 ล้านบาท
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	11,118 ล้านบาท
4. การผลิตอุตสาหกรรม	11,691 ล้านบาท
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	6,031 ล้านบาท
6. การก่อสร้าง	4,328 ล้านบาท
7. การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	15,007 ล้านบาท
8. โรงแรมและภัตตาคาร	389 ล้านบาท
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า การคมนาคม	2,458 ล้านบาท
10. ตัวกลางทางการเงิน	1,636 ล้านบาท
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า	3,415 ล้านบาท
12. การบริหารราชการแผ่นดิน การประกันภัยสังคม	4,700 ล้านบาท
13. การศึกษา	5,652 ล้านบาท
14. การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,723 ล้านบาท
15. การให้บริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคล	557 ล้านบาท
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	25 ล้านบาท

การเกษตรกรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,214,064 ไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร 3,062,459 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49.28 ของพื้นที่ทั้งหมด ในปีการเพาะปลูก 2546/2547 พื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ยางพารา ข้าว มะพร้าว ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน รายละเอียดตามตารางที่ 10

ข้าวนาปี พื้นที่ปลูก 619,675 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 671,279 ผลผลิต 307,151 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 458 ก.ก./ไร่

ยางพารา พื้นที่ปลูก 1,365,044 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 1,139,724 ไร่ ผลผลิต 322,521 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 283 ก.ก./ไร่ โครงการแปลงสวนยางเป็นทุนเกษตรเข้าร่วมโครงการ 28,895 ราย จำนวนพื้นที่ผู้ปลูกยางในเขตป่าสงวน และป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ที่ขึ้นทะเบียนจำนวน 334,654 ไร่ สำหรับราคายาง ประมูลในตลาดกลางยางพาราระหว่างเดือน ตุลาคม 2546 ถึง กันยายน 2547 ปริมาณ 56,991,706 ก.ก. มูลค่า 2,654,263,860 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 11 ปริมาณยางพาราส่งออกที่ขออนุญาตผ่านสำนักงานตลาดกลางยางพารานครศรีธรรมราช ตั้งแต่ ตุลาคม 2546 - กันยายน 2547 รวม 107,582.18 ตัน รายละเอียดตามตารางที่ 12

การประมง

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีชายฝั่งทะเลของจังหวัด ยาว 225 กิโลเมตร ในพื้นที่ 6 อำเภอ แยกเป็นในพื้นที่อำเภอขนอม 38 กม. พื้นที่อำเภอลิขล ยาว 27.5 กม. พื้นที่อำเภอท่าศาลา ยาว 31.3 กม. พื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ยาว 26.1 กม. พื้นที่อำเภอปากพนัง ยาว 74.5 กม. พื้นที่อำเภอหัวไทร ยาว 27.6 กม.

อาชีพทางการประมง และธุรกิจด้านการประมง ดังนี้

การประมงทะเลส่วนใหญ่จะทำบริเวณชายฝั่ง พื้นที่ 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอท่าศาลา อำเภอลิขล อำเภอขนอม

จำนวนเรือที่มีทะเบียนเรือ รวม 1,150 ลำ ได้แก่

- อวนลากแผ่นตะเฒ่มีคันถ่วง 376 ลำ
- อวนลากแผ่นตะเฒ่ 620 ลำ

- อวนลากคานถ่าง	100 ลั
- อวนลากคู่	๑ ลั
- อวนรุน	
- อวนครอบน้ำลึก	3
- อวนลอยชายฝั่ง	
- อวนครอบหมึก	
จำนวนเรือไม่มีทะเบียนเรือ	๗๓ ลั
- อวนลากแผ่นตะเฒี่คานถ่าง	๑ ลั
- อวนลากแผ่นตะเฒี่	
- อวนรุน	383 ลั
- อวนลากคานถ่าง	174 ลั
- อวนลอยชายฝั่ง	973 ลั

รายละเอียดตามตารางที่ 13

การเลี้ยงกุ้งทะเล จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนฟาร์ม ในพื้นที่ 8 อำเภอ คือ เขยรใหญ่ ปากพนัง เมือง สิชล ชนอม ท่าศาลา หัวไทร และเฉลิมพระเกียรติ จำนวนเกษตรกร 7,348 ราย พื้นที่การเลี้ยง 61,656.5 ไร่ 13,488 บ่อ ผลผลิต 17,797.21 ตัน มูลค่า 2,669.58 ล้านบาท รายละเอียดตามตารางที่ 14

ปริมาณการซื้อขายกุ้งกุลาดำ ณ ตลาดกลางกุ้งกุลาดำนครศรีธรรมราช ปี 2547 เดือนมกราคม - กันยายน 2547 จำนวน 3,662,519 กิโลกรัม มูลค่า 386,224,38 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 15

การประมงน้ำจืด จำนวนครัวเรือเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และปริมาณสัตว์น้ำจืด ปี 2546 ทั้งจังหวัด รวม 23,872 ครัวเรือน 250 กระชัง 34,361 บ่อ เนื้อที่ 22,413.77 ไร่ ปริมาณผลผลิต 2,407.96 ตัน มูลค่า 76.69 ล้านบาท รายละเอียดแยกเป็นรายอำเภอ ตามตารางที่ 16

ผลผลิตธุรกิจประมงและการแปรรูปสัตว์น้ำ มีห้องเย็น 3 แห่ง โรงน้ำแข็ง 16 แห่ง โรงงานปลาปน 12 แห่ง อุต่อเรือ 15 แห่ง แพปลาจับซื้อสัตว์น้ำ 54 แห่ง โรงงานน้ำปลา 2 แห่ง โรงกุ้งแห้ง 6 แห่ง โรงทำกะปิ 10 แห่ง โรงทำปลาเค็ม 20 แห่ง รวม 138 แห่ง ในพื้นที่ 6 อำเภอ รายละเอียดตามตารางที่ 17

การปศุสัตว์

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีครัวเรือนเลี้ยงปศุสัตว์ทั้งหมดของการสำรวจของ ปี 2547 จำนวน 87,015 ครัวเรือน แยกเป็นเลี้ยงโคเนื้อ 174,865 ตัว โคนม 392 ตัว กระบือ 3,799 ตัว สุกร 124,658 ตัว แพะ 11,301 ตัว ช้าง 71 ตัว ม้า 164 ตัว สัตว์ปีกได้แก่ ไก่ จำนวน 2,459,140 ตัว เป็ด 201,009 ตัว รายละเอียดตามตารางที่ 18

สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีครัวเรือนเลี้ยงปศุสัตว์ทั้งหมดของการสำรวจสัตว์ปี 2547 จำนวน 87,015 ครัวเรือน ส่วนใหญ่จะเลี้ยงสัตว์ปีก โคเนื้อ สุกร ดังนี้

1. โคเนื้อ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากเป็นลำดับที่ 1 ของภาคใต้ โคเนื้อ จำนวน 174,765 ตัว การเลี้ยงกระจายอยู่ทั่วไปจังหวัด และจะมีการเลี้ยงหนาแน่นในพื้นที่ที่มีการทำนาซึ่งได้แก่แถบอำเภอพื้นที่ลุ่มลุ่มปากพนัง ส่วนใหญ่จะเป็นโคพื้นเมือง เนื่องจากมีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ให้ผลผลิตสม่ำเสมอ สำหรับด้านการตลาด ตลาดโคพื้นเมืองและโคเนื้อในจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นตลาดพื้นบ้าน โดยซื้อขายกันแบบเป็นราคาเหมา ตามความพึงพอใจระหว่างผู้ขายผู้ซื้อ ไม่ค่อยนิยมชั่งน้ำหนัก โคที่ซื้อขายมีน้ำหนักระหว่าง 200-280 กก. ราคาระหว่าง 12,000-17,000 บาท (คิดเทียบเฉลี่ยประมาณ 55-60 บาท/กก.) ไม่มีการจัดการคุณภาพของโค โคที่ซื้อขายกันมีความหลากหลาย ทั้งโครุ่น แม่โค และโคแก่ มีการซื้อขายโคเพื่อประโยชน์หลายด้าน มีทั้ง เพื่อเลี้ยงขยายพันธุ์ เพื่อเลี้ยงเพิ่มมูลค่า (ขุนขายในระยะ 2-3 เดือน) หรือเพื่อการบริโภคในจังหวัด และการบริโภคในต่างจังหวัด

2. สัตว์ปีก การเลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังมีการเลี้ยงเป็น 2 รูปแบบ คือ การเลี้ยงลักษณะปล่อยเลี้ยงตามธรรมชาติ มีเกือบทุกหลังคาเรือน เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้เป็นแหล่งอาหารโปรตีนและรายได้เสริมและอีกส่วนหนึ่งจะเป็นการเลี้ยงเพื่อการค้าในลักษณะเป็นฟาร์ม ซึ่งหลังจากวิกฤติการณ์โรคไข้หวัดนกทำให้การเลี้ยงสัตว์ปีกได้พัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค และรองรับขั้นตอนการผลิตให้มีความปลอดภัยตามนโยบายรัฐบาลที่กำหนดทุกขั้นตอนการผลิตอาหารมีความปลอดภัยได้มาตรฐานทัดเทียมสากล

3. โคนม จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการเลี้ยงโคนมจำนวน 392 ตัว ผลผลิตนมปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ประมาณวันละ 1,500 กก./วัน ราคาที่จำหน่ายได้ 12 บาท/กก. ซึ่งปัญหาอุปสรรค

สำหรับการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในพื้นที่คือแหล่งรับซื้อน้ำนมดิบ จะต้องส่งน้ำนมดิบไปจำหน่ายที่จังหวัดพัทลุง หากมีจัดตั้งโรงงานแปรรูปน้ำนมก็จะเป็นการขยายโอกาสการเลี้ยงโคนมของจังหวัดได้เพิ่มขึ้น

4. สุก ร แนวโน้มการเลี้ยงสุกรในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชจะคงตัว สถานการณ์การเลี้ยงจะลดลงเมื่อสภาพการอ่อนตัวของราคาสุกรและจะกลับมาเลี้ยงมากขึ้น เมื่อราคากลับมาสูงขึ้น

5. เพาะ การเลี้ยงแพะของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากตลาดยังมีความต้องการ

การสหกรณ์

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีสหกรณ์จัดตั้งอยู่แล้ว 6 ประเภท ดังนี้ รายละเอียดตามตารางที่ 19

ข้อมูลสหกรณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภท	จำนวนสหกรณ์ (สหกรณ์)	จำนวนสมาชิก (คน)	ทุนของสหกรณ์ (บาท)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	152	124,705	504,162,724
สหกรณ์การเกษตร	147	122,653	470,267,121
สหกรณ์นิคม	2	1,680	30,966,351
สหกรณ์ประมง	3	372	2,929,251
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	36	46,699	4,493,720,276
สหกรณ์ออมทรัพย์	24	35,917	4,481,070,607
สหกรณ์ร้านค้า	8	9,853	8,584,757
สหกรณ์บริการ	4	929	4,064,912
รวมทั้งสิ้น	188	171,404	4,997,883,000

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ ปีงบประมาณ 2547

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 205 กลุ่ม สมาชิก 20,710 คน รวมปริมาณธุรกิจ 138,991,319 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 20

ข้อมูลกลุ่มอาชีพสหกรณ์ในจังหวัด ปีงบประมาณ 2547 รวม 55 กลุ่ม สังกัด 30 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 1,583 คน รายละเอียดตามตารางที่ 21

การป่าไม้

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ป่าไม้ 1,119,750 ไร่ คิดเป็น 17.79% ของพื้นที่จังหวัด มีป่าชายเลน 61,687.5 ไร่ คิดเป็น 0.99% ของพื้นที่จังหวัด สภาพป่ามีป่าดงดิบ (ดิบชื้น, ดิบเขา) ป่าพรุ ป่าชายหาด, และป่าชายเลน, แยกได้ดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติ	4 แห่ง	เนื้อที่	564,000 ไร่
2. ป่าสงวนแห่งชาติ	69 ป่า	เนื้อที่	1,924,654 ไร่
2.1 ป่าสงวนแห่งชาติแยกตามชนิดป่า			
2.1.1 ป่าดงดิบ (ดิบชื้น, ดิบเขา)	56 ป่า	เนื้อที่	1,673,86.50 ไร่
2.1.2 ป่าพรุ	4 ป่า	เนื้อที่	165,825.50 ไร่
2.1.3 ป่าชายเลน, ป่าชายหาด	9 ป่า	เนื้อที่	84,842 ไร่
2.2 ป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก.	57 ป่า	เนื้อที่	735,333 ไร่
3. พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์	จำนวน 2 แห่ง	เนื้อที่	222,756 ไร่
(ทับซ้อนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ, เขตป่าไม้ถาวร)			
4. พื้นที่อนุญาตใช้ประโยชน์	จำนวน 172 ราย	เนื้อที่	68,326 ไร่
5. พื้นที่ป่าไม้ย้อนหลัง 10 ปี		เนื้อที่	796,250 ไร่
รายละเอียดตามตารางที่ 22 และ 23			

การอุตสาหกรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีโรงงานอุตสาหกรรม แยกตามหมวดอุตสาหกรรม ปี 2547 รวมจำนวน 1,584 โรงงาน เงินลงทุน 37,600.2 ล้านบาท มีคนงานรวม 20,036 คน ประกอบด้วย อุตสาหกรรมกรรมการเกษตร สิ่งพิมพ์ เคมี โลหะ พลาสติก จักรกล ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมขนส่ง รายละเอียดตามตารางที่ 24

การพาณิชย์กรร

จำนวนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภท	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547 ณ 30 ก.ย. 47
บริษัทจำกัด	778	811	857
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	2,611	2,503	2,586
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	33	35	36

การจัดทะเบียนนิติบุคคล จำแนกประเภทธุรกิจ ปี 2547 จำนวน 218 เย ประเภท
 กับเหมาก่อสร้าง และค้าวัสดุมากที่สุด จำนวน 92 ราย รายละเอียดตามตารางที่ 25

ทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแหล่งแร่ธาตุสูงมาเป็นเวลายาวนาน โดยเฉพาะแร่ดีบุก วุลแฟรม ถึงแม้ว่าสถานการณ์ของราคาแร่ดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ แต่ไม่ทำให้บทบาทของแร่ดังกล่าวลดน้อยลง อีกทั้งมีแร่อุตสาหกรรมอื่น ได้แก่ หินปูน และหินดินดานเพื่อการอุตสาหกรรมซีเมนต์ เฟลด์สปาร์ ยิปซัม แปะไรต์ บอลเคลย์ และหินอุตสาหกรรมหินปูนเพื่อการก่อสร้างมาทดแทน รายละเอียดตามตารางที่ 26

ปี 2547 จำนวนพื้นที่ประทานบัตรทั้งหมด 58 แปลง เนื้อที่ 8,993-3-99 ไร่ เปิดดำเนินการ
 แปลง เนื้อที่ 8,083-1-64 ไร่ หยุดดำเนินการ 7 แปลง เนื้อที่ 910-2-35 ไร่ ผู้ได้รับใบอนุญาต
 กอบกิจการโรงโม่ และย่อยหินจำนวน 14 โรง หยุดกิจการ 1 โรง การจัดเก็บรายได้ค่าภาค
 แร่ ปี 2547

1. ยิปซัม	22,346,733.84 บาท
2. หินปูน (อุตสาหกรรมซีเมนต์)	14,804,532.00 บาท
3. โคลไรต์ (ลิมสโตน)	140,000.00 บาท
4. เฟลด์สปาร์	9,080,400.00 บาท
5. หินปูน (อุตสาหกรรมก่อสร้าง)	6,066,846.80 บาท
บอลเคลย์	165,000.00 บาท
ดีบุก	1,603,655.04 บาท
รวม	54,207,167.68 บาท

ปริมาณการส่งออกปี 2547 จำนวนแร่ที่ส่งออก 1,184.62 ตัน มูลค่า 768.38 ล้านบาท
 ะเอียดตามตารางที่ 27

การสาธารณูปโภค

● การไฟฟ้า

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งรับผิดชอบ และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ รวม 3 การไฟฟ้าจตุรวมงาน ดังนี้ คือ

1. **สถานีไฟฟ้านครศรีธรรมราช** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 10 อำเภอ และอีก คือ อำเภอเมือง ลานสกา พรหมคีรี ท่าศาลา ลิขล ชนอม ร่อนพิบูลย์ ชะอวด จุฬาภรณ์ พระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ

2. **สถานีไฟฟ้าทุ่งสง** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 7 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอ ทุ่งใหญ่ ฉวาง นาบอน พิปูน บางขัน ถ้าพรธรา และกิ่งอำเภอช้างกลาง

3. **สถานีไฟฟ้าปากพนัง** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 4 อำเภอ คือ อำเภอปากพนัง หัวไทร เขียวใหญ่ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ปัจจุบันข้อมูลสถานะการจ่ายไฟฟ้าของจังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านมีผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน 398,265 ครัวเรือน มีไฟฟ้าใช้แล้ว 365,723 ครัวเรือน คิดเป็น 91.83% ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 32,542 ครัวเรือน คิดเป็น 8.17% รายละเอียดตามตารางที่ 28 และ 29

● การประปา

มีหน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหน่วยงาน การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

1. การประปาเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ปี 2547

ผู้ใช้น้ำประปา 25,620 ราย อัตราการผลิตวันละ 50,000 ลบ.ม./วัน ใช้แหล่งน้ำดิบ จากคลองท่าดี ทางเทศบาลมีแผนงานขยายโรงกรองน้ำเพิ่ม จำนวน 2 โรง กำลังการผลิตประมาณ 500 ลบ.ม./ชม

2. การประปาส่วนภูมิภาค มี สำนักงานประปา 6 แห่ง คือ เนืองเนประบ นครศรีธรรมราช (อ.พระพรหม) สำนักงานประปาปากพนัง สำนักงานประปาทุ่ง นักงานประป ชะอวด สำนักงานประปาจันดี (กิ่งอำเภอช้างกลาง) และสำนักงานประปาชนอม

ข้อมูลรายละเอียดการให้บริการน้ำประปา กำลังผลิต ตามตารางที่ 30

การสาธารณูปโภค

● การไฟฟ้า

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งรับผิดชอบในการบริการและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ รวม 3 การไฟฟ้าจตุรวมงาน ดังนี้ คือ

1. **สถานีไฟฟ้านครศรีธรรมราช** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 10 อำเภอ และอีก 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง ลานสกา พรหมคีรี ท่าศาลา ลิขล ชนอม ร่อนพิบูลย์ ชะอวด จุฬาภรณ์ พระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ
2. **สถานีไฟฟ้าทุ่งสง** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 7 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอทุ่งสง ทุ่งใหญ่ ฉวาง นาบอน พิบูน บางขัน ถ้าพรธรา และกิ่งอำเภอช้างกลาง
3. **สถานีไฟฟ้าปากพนัง** รับผิดชอบในพื้นที่รวม 4 อำเภอ คือ อำเภอปากพนัง หัวไทร เขียวใหญ่ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ปัจจุบันข้อมูลสถานะการจ่ายไฟฟ้าของจังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านมีผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน 398,265 ครัวเรือน มีไฟฟ้าใช้แล้ว 365,723 ครัวเรือน คิดเป็น 91.83% ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 32,542 ครัวเรือน คิดเป็น 8.17% รายละเอียดตามตารางที่ 28 และ 29

● การประปา

มีหน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหน่วยงานการประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

1. การประปาเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ปี 2547
ผู้ใช้น้ำประปา 25,620 ราย อัตราการผลิตวันละ 50,000 ลบ.ม./วัน ใช้แหล่งน้ำดิบจากคลองท่าดี ทางเทศบาลมีแผนงานขยายโรงกรองน้ำเพิ่ม จำนวน 2 โรง กำลังการผลิตประมาณ 10 ลบ.ม./ช.
2. การประปาส่วนภูมิภาค มี สำนักงานประปา 6 แห่ง สำนักงานประปา นครศรีธรรมราช (อ.พระพรหม) สำนักงานประปาปากพนัง สำนักงานประปา ชะอวด สำนักงานประปาฉนดี (กิ่งอำเภอช้างกลาง) และสำนักงานประปาฯ ข้อมูลรายละเอียดการให้บริการน้ำประปา กำลังผลิต ตามตารางที่ 30

● ทางหลวงชนบท

1. เส้นทางที่ทางหลวงชนบทรับผิดชอบ จำนวน 55 สายทาง ระยะทาง 363.9 กม. เป็นถนนลูกรัง 231.524 กม. ลาดยางแล้ว 718.291 กม. คอนกรีต 14.1!
2. ระยะทางที่ทางหลวงชนบทถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 899.แยกเป็น
 - 2.1 ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะทาง 533.2
 - 2.2 ถ่ายโอนให้เทศบาลระยะทาง 4.242 กม.
 - 2.3 ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ระยะ 362.39

● โทรศัพท์

การให้บริการโทรศัพท์ของจังหวัด ในปี 2547 มี 2 หน่วยงาน

1. บริษัท ท.ศ.ท. คอปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

1.1 จำนวนชุมสายโทรศัพท์ ทั้งหมด 41 ชุมสาย 10 สำนักงานบริการ คี นครศรีธรรมราชทุ่งสง ปากพนัง ร่อนพิบูลย์ ลิขิต จันดี ชะอวด ชนอม ท่าศาลา และหัวไทร

- 1.2 เลขหมายเต็ม จำนวน 50,292 เลขหมาย
- เลขหมายที่เปิดใช้ จำนวน 45,969 เลขหมาย

2. บริษัท ไทยเทเลโฟนแอนด์เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TT&T)

ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2547

- 2.1 จำนวนเลขหมายเต็ม จำนวน 40,841 เลขหม
- 2.2 จำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการแล้ว จำนวน 31,000 เลขหม

● วิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานีวิทยุกระจายเสียง 7 สถานี คือ

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช (สวท.) ระบบ เอ.เอ็ม. ความถี่ 639 กิโลเฮิร์ต ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ ความถี่ 93.5 เมกะเฮิร์ต ถ.นคร-หัวไทร ต.ท่าเรือ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 104.5 เมกะเฮิร์ต 91/7 ม.6 ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

3. สถานีวิทยุกระจายเสียงพิทักษ์สันติราษฎร์ (สวพ.)
ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 91.5 เมกกะเฮิร์ต
11 ม.4 ต.ปากนคร อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 4 นครศรีธรรมราช
ระบบ เอ.เอ็ม. ความถี่ 684 กิโลเฮิร์ต และ 1044 กิโลเฮิร์ต
ค่ายวิชราวุธ กองทัพภาคที่ 4 เมือง จ.นครศรีธรรมราช
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอทุ่งสง (สวท.)
ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 97.0 เมกกะเฮิร์ต
93 ม.7 ถ.ทุ่งสง-สุราษฎร์ธานี ต.ทอนหงส์ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
6. สถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดน
ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 92.5 เมกกะเฮิร์ต
ถ.ทุ่งสง-สุราษฎร์ ต.ทอนหงส์ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
7. สถานีวิทยุกระจายเสียง วปถ.4 ทุ่งสง
ระบบ เอ.เอ็ม. ความถี่ 828 กิโลเฮิร์ต
ค่ายเทพสตรีศรีสุนทร ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

● สถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ ที่	ชื่อสถานี	สถานที่ตั้ง	ความถี่
1	วิทยุชุมชนเทศบาลนครนครฯ	อาคารจอร์จรัชัน 2 เทศบาลนคร อ.เมือง	88.50 MHz
2	วิทยุชุมชนปากพนัง	โรงแรมทวินโลตัส อ.เมือง	97.50 MHz
3	วิทยุประชาคมนครศรีธรรมราช	อาคารโรงเรียนนครพนินิการ ต.คลัง อ.เมือง	99.20 MHz
4	วิทยุชุมชนบ้านชะมาย	ร้านเกเประดับยนต์ ต.ชะมาย อ.ทุ่งสง	99.50 MHz
5	วิทยุชุมชนที่วัง	ต.ที่วัง อ.ทุ่งสง	99.75 MHz
6	วิทยุชุมชนท่าม้า	อาคารพาณิชย์หลังตลาดท่าม้า อ.เมือง	100.50 MHz
7	วิทยุชุมชนวัดเสมาเมือง	วัดเสมาเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง	101.75 MHz
8	วิทยุชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช	อาคาร เอส.เอส.โปรโมชัน อ.เมือง	102.75 MHz

ลำดับ ที่	ชื่อสถานี	สถานที่ตั้ง	ความถี่
9	วิทยุชุมชนขอนแก่น	อาคารโรงแรมสุภาวิไล อ.ขอนแก่น	103.50 MHz
10	วิทยุประชาคมขอนแก่น	เทศบาลเมืองทุ่งสง อ.ทุ่งสง	105.50 MHz
11	สหพันธ์วิทยุชุมชน	อาคารหน้า ร.ร.วัดพระมหาธาตุ อ.เมือง	105.25 MHz
12	วิทยุชุมชนบ้านกุแหร	บ้านจุฬารัตน์พัฒนา 3 ต.กุแหร อ.ทุ่งใหญ่	105.75 MHz
13	วิทยุชุมชนวัดชายเขา	วัดชายเขา ต.เขาแก้ว อ.ลานสกา	107.75 MHz

● วิทยุชุมชนที่กำลังดำเนินการยังไม่ออกอากาศ

ลำดับ ที่	ชื่อสถานี	สถานที่ตั้ง	ความถี่
1	วิทยุชุมชน กต.ตร.	กองบังคับการตำรวจภูธรนครฯ อ.เมือง	90.00 MHz
2	วิทยุชุมชนปากนครฯ	โรงแรมนครีสอร์ท ต.ท่าซัก อ.เมือง	94.00 MHz
3	วิทยุชุมชนราชพฤกษ์เรดิโอ	อาคารพาณิชย์ ราชพฤกษ์ไนท์พลาซ่า	95.25 MHz
4	วิทยุสหกรณ์ผู้สื่อข่าวนครฯ	ข้าง ตลาดท่ามา อ.เมือง	107.50 MHz

● หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. หนังสือพิมพ์เสียงราษฎร์ 290 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
โทร. 0-7535-6125 (นายณัฐวุฒิ ภารพบ บก.)
2. หนังสือพิมพ์ทุ่งสงโพสต์ 168 ม.4 ต.หนองหงส์ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
โทร. 0-7542-0128 (นายวินัย รัตนพันธ์ บก.)
3. หนังสือพิมพ์หลักเมือง 1679/2 ตรอกกลาง ต.ท่าวัง อ.เมือง
จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-1537-7411
โทรสาร 0-7531-7537 (นายบัญญัติ จันทรมงคล บก.)
4. หนังสือพิมพ์สามสีใต้ 11 ถ.ชัยชุมพร 2 ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง
จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-7541-1275
(บริษัท ทุ่งสงพันธมิตร จำกัด บก.)

● สถานีโทรทัศน์ และสถานีถ่ายทอด

1. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช
ถ.นครฯ-หัวไทร ต.ท่าเรือ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
2. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
3. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท.
4. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อสมท.
5. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
6. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ไอทีวี นครศรีธรรมราช
7. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 อำเภอทุ่งสง
8. สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ไอทีวี อำเภอทุ่งสง

● การชลประทาน

การพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ชลประทาน ,006,125 ไร่
แยกได้ดังนี้

1. โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา
ปากพนัง พื้นที่ชลประทาน 521,500 ไร่ ลักษณะโครงการเก็บกักน้ำ ป้องกันน้ำเค็ม และเก็บกักน้ำ
ได้ 60 ล้าน ลบ.ม.
2. โครงการชลประทานขนาดกลาง มีจำนวน 12 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 163,500 ไร่
รายละเอียดตามตารางที่ 31
3. โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีจำนวน 211 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 321,125 ไร่
รายละเอียดตามตารางที่ 32

● การคมนาคม และขนส่ง

การคมนาคมที่สะดวก ทั้ง 3 ทาง คือ ทางรถไฟ ทางรถยนต์ และทางอากาศ ดังนี้

1. ทางรถไฟ สายใต้ทุกขบวนผ่านชุมทางทุ่งสง และมีทางรถไฟแยกจากชุมทางเขาชุมทอง
ไปยังตัวจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับขบวนรถจากนครศรีธรรมราช - กรุงเทพฯ มีวันละ
 - 2 ขบวน คือรถด่วน และรถเร็ว รายละเอียดตามตารางที่ 33 นอกจากนี้มีขบวนรถไฟที่ผ่าน
สถานีชุมทางทุ่งสง นานอน และ ฉวาง รายละเอียดตามตารางที่ 34
- ทางรถยนต์

ข้อมูลทางหลวงเข้าสู่เมืองนครศรีธรรมราช

ลำดับที่	ทางหลวง หมายเลข	ชื่อสายทาง	ระยะทาง กม.
1	401	กาญจนดิษฐ์ - ท่าศาลา	56.665
		ท่าศาลา - ท่าแพ	16.378
2	403	เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช - แยกสาย 41	31.88
3	408	หัวถนน - เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช/สงขลา	71.692
4	4012	ท่าแพ - เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	6.553
5	4103	นาพรุ - ปากพูน	13.699
6	4013	เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช - ปากพ่อง	26.757
7	4015	บ้านตลาด - ฉวาง	61.15
		ฉวาง - ต่อเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช	22.332
8	4016	เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช - นบพิตำ	35.729
		รวมทั้งสิ้น	342.653

● แผนงานก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน .

1. ถนนสี่ช่องจราจร สาย 401 ตอน อ.ลิซล - อ.ท่าศาลา ระยะทาง 20.5 กม. ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จตามสัญญาภายในปี 2548

2. แผนงานระยะกลาง ดำเนินการ 2-5 ปี คือ การจัดตั้งแผนพัฒนาทางหลวงในจังหวัดนครศรีธรรมราช 3 สายทางหลัก เป็น 4 ช่องจราจร ตามแผนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจยั่งยืนทุกท้องถิ่นของจังหวัด (ยังไม่ได้รับงบประมาณ)

2.1 ก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สาย 4103 สายเบญจมา - ปากพูน ผ่านสนามบิน ระยะทาง 15.062 กม. วงเงินงบประมาณ 300 ล้านบาท

2.2 ก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สาย 408 ตอน นครศรีฯ - บ้านบ่อล้อ ระยะทาง 34 กม. วงเงินงบประมาณ 680 ล้านบาท

2.3 ก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สาย 4013 ตอน นครศรีฯ - ปากพ่อง ระยะทาง 26.575 กม. วงเงินงบประมาณ 532 ล้านบาท

2.4 ก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน 4103 ตอนแยกทางหลวง 403 บ้านนาพรุ บรรจบสาย 408 บ้านจันทน์ ระยะทาง 6.979 กม. วงเงินงบประมาณ 139 ล้านบาท

2.5 ก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สาย 408 บ้านจันทน์ บรรจบสาย 4013 หัวตรุด เป็นแนวก่อสร้างใหม่ ระยะทาง 8 กม. เพื่อพัฒนาคมนาคมของจังหวัดให้เป็นถนนวงแหวนรอบนอก

● การเดินทางจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชไปยังอำเภอต่าง ๆ

ปากพอง	35 กิโลเมตร	ท่าศาลา	28 กิโลเมตร
ชะอวด	71 กิโลเมตร	ลิซล	66 กิโลเมตร
เชียรใหญ่	52 กิโลเมตร	ขนอม	100 กิโลเมตร
หัวไทร	66 กิโลเมตร	พรมคีรี	21 กิโลเมตร
เฉลิมพระเกียรติ	31 กิโลเมตร	ลานสกา	21 กิโลเมตร
ร่อนพิบูลย์	32 กิโลเมตร	พิปูน	93 กิโลเมตร
จุฬาภรณ์	50 กิโลเมตร	ทุ่งสง	55 กิโลเมตร
บางขัน	94 กิโลเมตร	ทุ่งใหญ่	102 กิโลเมตร
ฉวาง	71 กิโลเมตร	พระพรหม	15 กิโลเมตร
นาบอน	72 กิโลเมตร	ถ้ำพรณรา	108 กิโลเมตร
กิ่งอำเภอช้างกลาง	50 กิโลเมตร	กิ่งอำเภอนบพิตำ	52 กิโลเมตร

● การเดินทางจากนครศรีธรรมราชไปยังจังหวัดใกล้เคียง

สุราษฎร์ธานี	ระยะทาง	134 กิโลเมตร
ตรัง	ระยะทาง	123 กิโลเมตร
พัทลุง	ระยะทาง	112 กิโลเมตร
สงขลา	ระยะทาง	161 กิโลเมตร
กระบี่	ระยะทาง	233 กิโลเมตร
พังงา	ระยะทาง	245 กิโลเมตร
ภูเก็ต	ระยะทาง	336 กิโลเมตร

การคมนาคมภายในตัวจังหวัด มีรถสองแถววิ่งบริการรอบเมืองและจากนครศรีธรรมราชไปสู่จังหวัดข้างเคียง สามารถเลือกใช้บริการได้ทั้งรถตู้ รถแท็กซี่ รถโดยสาร

นอกจากนี้ยังมีรถทัวร์โดยสารประจำทาง 981 (กรุงเทพ-นครศรีธรรมราช-ปากพอง) สาย 998 (กรุงเทพ-ทุ่งสง) และสาย 62 กรุงเทพ - ขนอม รายละเอียดตามตารางที่ 35

จำนวนรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
ว่าด้วยกฎหมายรถยนต์ :

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

ณ วันที่ 30 กันยายน 2547

ประเภทรถ	สขจ.นศ.	อ.ทุ่งสง	อ.สิชล	รวม
1. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	14,051	4,441	1,641	20,133
2. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน	1,425	520	231	2,176
3. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล	37,482	16,523	7,939	61,944
4. รถจักรยานยนต์	165,657	130,467	52,568	348,692
5. รถอื่น ๆ	384	183	51	618
รวม	218,999	152,134	62,430	433,563

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดนครศรีธรรมราช

กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก :

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ณ วันที่ 30 กันยายน 2547

หน่วย : คัน

ประเภทรถ	สขจ.นศ.	อ.ทุ่งสง	อ.สิชล	รวม
1. รถโดยสารประจำทาง	1,068	-	-	1,068
2. รถขนาดเล็ก	1,310	96	-	1,406
3. รถโดยสารไม่ประจำทาง	29	-	2	31
4. รถโดยสารส่วนบุคคล	103	38	4	145
5. รถบรรทุกไม่ประจำทาง	819	67	11	987
6. รถบรรทุกส่วนบุคคล	4,424	2,071	885	7,980
รวม	7,753	2,272	902	10,927

การจัดเก็บภาษีค้ำชำระที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ที่สำนักงาน
ขนส่งจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7,753 คัน รถค้ำชำระภาษี 968 คัน เป็นเงิน 19,062
ล้านบาท สาขาทุ่งสง ค้ำชำระ 407 คัน เป็นเงิน 4,489 ล้านบาท สาขาสิชล ค้ำชำระ 139 คัน
เป็นเงิน 3,005,800 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 36

● ทางอากาศ

ทางอากาศยานนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ตำบลปากพูน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากจังหวัด ประมาณ 15 กิโลเมตร มีพื้นที่ 1,790 ไร่

ตารางการบิน

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

วัน	เที่ยวบิน	เส้นทาง	เวลาออก	เวลาถึง
บินทุกวัน	TG 271	กรุงเทพฯ - นครศรีฯ	06.20 น.	07.35 น.
	TG 272	นครศรีฯ - กรุงเทพฯ	08.15 น.	09.30 น.

บริษัท พีบีแอร์ จำกัด

วัน	เที่ยวบิน	เส้นทาง	เวลาออก	เวลาถึง
ทุกวัน ยกเว้น	9Q 854	กรุงเทพฯ - นครศรีฯ	12.00 น.	13.15 น.
วันเสาร์	9Q 855	นครศรีฯ - กรุงเทพฯ	13.35 น.	14.50 น.
ทุกวัน	9Q 858	กรุงเทพฯ - นครศรีฯ	18.25 น.	19.40 น.
	9Q 859	นครศรีฯ - กรุงเทพฯ	20.00 น.	21.15 น.

ที่มา : ท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช

● การธนาคาร การคลัง

นครศรีธรรมราช มีธนาคาร จำนวน 80 สาขา แยกเป็นธนาคารพาณิชย์ 51 สาขา ธนาคารของรัฐ 29 สาขา ดังนี้

ธนาคาร	จำนวนสาขา	ชื่อสาขา
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	13	นครศรีธรรมราช หัวอิฐ ปากพั่น ชนอม ฉวาง สะหวด เขียวใหญ่ พุ่งสง 1,2 ท่าศาลา ท่าวัง จันดี รพ.มหาราช
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	5	นครศรีธรรมราช พุ่งสง หัวอิฐ ท่าศาลา จันดี
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	10	นครศรีธรรมราช กระโรม พุ่งสง ปากพั่น เทสโก้โลตัส (ย่อย) ร่อนพิบูลย์ สีชล หัวไทร นามอน พัฒนาการคูขวาง
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	4	นครศรีธรรมราช พุ่งสง พุ่งใหญ่ พัฒนาการคูขวาง
ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	5	นครศรีธรรมราช จันดี พุ่งสง หัวอิฐ ราชัญ
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	9	นครศรีธรรมราช พุ่งสง หัวอิฐ พรหมคีรี ปากพั่น สีแยกหัวถนน ชนอม สีชล ทานพอ
ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	3	นครศรีธรรมราช พุ่งสง ปากพั่น
ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)	2	นครศรีธรรมราช ปากพั่น
รวม	51	
ธนาคารของรัฐ		
ธนาคารออมสิน	14	หัวอิฐ นครศรีธรรมราช พุ่งสง ปากพั่น ร่อนพิบูลย์ ฉวาง สีชล ท่าศาลา เขียวใหญ่ หัวไทร ชนอม จันดี พุ่งใหญ่ สะหวด
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	14	นครศรีธรรมราช พุ่งสง จันดี สีชล ท่าศาลา สะหวด พุ่งใหญ่ หัวไทร ร่อนพิบูลย์ ลานสกา ฉวาง ชนอม ปากพั่น พิปูน
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	1	นครศรีธรรมราช
รวม	29	

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้

การเงินการคลัง

ปีงบประมาณ 2547 การเบิกจ่ายจากสำนักงานคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช คลังจังหวัด
ณ อำเภอทุ่งสง และคลังจังหวัด ณ อำเภอปากพนัง รวมดังนี้

งวดที่ได้รับ ปี 2547	รวม	16,739.49	ล้านบาท
- งบประจำ	รวม	12,384.15	ล้านบาท
- งบลงทุน	รวม	4,355	ล้านบาท
รายจ่ายจริงปีปัจจุบัน	รวม	15,672.41	ล้านบาท
- งบประจำ	รวม	12,291.21	ล้านบาท
- งบลงทุน	รวม	3,381.21	ล้านบาท
รายจ่ายปีก่อน	รวม	1,238.72	ล้านบาท
- งบประจำ	รวม	42.53	ล้านบาท
- งบลงทุน	รวม	1,196.18	ล้านบาท
รวมการเบิกจ่าย	รวม	16,911.13	ล้านบาท
- งบประจำ	รวม	12,333.74	ล้านบาท
งบลงทุน	รวม	4,577.39	ล้านบาท

สรุปรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547
ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ถึง 30 กันยายน 2547

ภาพรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วย : ล้านบาท

สำนักเบิก	งบประจำ			งบลงทุน			รวมทั้งสิ้น		
	เงินประจำ	เบิกจ่าย	ร้อยละ	เงินประจำ	เบิกจ่าย	ร้อยละ	เงินประจำ	เบิกจ่าย	ร้อยละ
	งวด			งวด			งวด		
คลังจังหวัดนครศรีฯ	6,902.792	6,826.863	98.90	1,553.859	1,324.614	85.25	8,456.651	8,151.477	96.39
คลังจังหวัด ณ อ.ทุ่งสง	3,769.823	3,759.737	99.73	653.784	505.273	77.28	4,423.607	4,265.011	96.41
คลังจังหวัด ณ อ.ปากพนัง	1,711.827	1,709.603	99.87	1,640.752	1,546.734	94.27	3,352.579	3,256.337	97.13
รวม	12,384.442	12,296.203	99.29	3,848.395	3,376.621	87.74	16,232.837	15,672.825	96.55

ภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่นครศรีธรรมราช

ปีงบประมาณ 2543	จัดเก็บได้	862.431	ล้านบาท
ปีงบประมาณ 2544	จัดเก็บได้	747.878	ล้านบาท
ปีงบประมาณ 2545	จัดเก็บได้	903.231	ล้านบาท
ปีงบประมาณ 2546	จัดเก็บได้	1,181.590	ล้านบาท
ปีงบประมาณ 2547	จัดเก็บได้	1,428.9	ล้านบาท

ผลการจัดเก็บภาษีอากร ปีงบประมาณ 2547 จัดเก็บได้ 1,428.9 ล้านบาท มากกว่าปีงบประมาณ 2546 จำนวน 247.31 ล้านบาท คิดเป็น 20.93% รายละเอียด ตามตารางที่ 37

ภาพ:การลงทุนในจังหวัดนครศรีธรรมราชปี 2547

● โครงการที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนในปี 2547

เปรียบเทียบการลงทุนของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปีที่รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนถึงเดือนกรกฎาคม 2547 มีโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งสิ้น 50 โครงการ เงินลงทุน 27,791 ล้านบาท และมีการจ้างงานคนไทย 7,207 คน ในจำนวน 50 โครงการ เป็นโครงการของคนไทย จำนวน 38 โครงการ คิดเป็น 67% โครงการทุนต่างชาติทั้งสิ้น 4 โครงการ คิดเป็น 8% และเป็นโครงการร่วมทุนไทยกับต่างชาติ 8 โครงการ คิดเป็น 16% สำหรับปี 2547 โครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน จำนวน 5 โครงการ เงินทุน 1,062 ล้านบาท จ้างงานคนไทย 310 คน

	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
จำนวนโครงการ	1	1	3	5
เงินลงทุน (ล้านบาท)	8	91	118	1,062
จ้างงานไทย (คน)	35	286	255	310

ที่มา ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุน ภาคใต้ 2 จ.สุราษฎร์ธานี
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

● ลู่ทางการลงทุนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงด้านการขนส่ง การท่องเที่ยวและศักยภาพด้านการเกษตรและประมง เนื่องจากมีทางหลวงสายต่าง ๆ ที่สำคัญหลายทางทั้งทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงจังหวัดทำให้มีเส้นทางรถยนต์ติดต่อกับกรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีรถไฟสายใต้ทุกขบวนผ่านทาง อำเภอทุ่งสง และมีโครงการเลนเบรติลส์ ทำให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญเกิดขึ้น ได้แก่ โรงงานไฟฟ้าชนอม โรงงานปูนซิเมนต์ไทยที่อำเภอทุ่งสง กิจการเหมืองแร่ กิจการที่มีลู่ทางการลงทุน ได้แก่ กิจการขนถ่ายสินค้า กิจการขนส่ง กิจการเดินเรือ เป็นต้น

ในส่วนของการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีธรรมชาติสวยงามครบถ้วน ทั้งภูเขาและทะเล เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมและความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา กิจการที่มีลู่ทางการลงทุนที่ดี ได้แก่ กิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กิจการเดินเรือ กิจการโรงแรม กิจการฟื้นฟูสุขภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้จังหวัดนครศรีธรรมราชยังมีศักยภาพด้านการเกษตรและประมง เนื่องจากมีพื้นที่ถือครองมากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ รายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตร เช่น ยางพารา กาแฟ ข้าว มะพร้าว อาหารทะเล และพืชผักต่าง ๆ จึงทำให้มีศูนย์กลางตลาดพืชที่ใหญ่ที่สุดของภาคใต้ คือ ตลาดหัวอูฐ และมีตลาดกลางกุ้งกุลาดำ กิจการที่มีลู่ทางการลงทุน ได้แก่ อุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากยางพารา ปาล์มน้ำมัน และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น

ภาวะเศรษฐกิจและการเงินจังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งแรก ปี 2547

เศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราชในช่วงครั้งแรกของปี 2547 ขยายตัวดี โดยมีปัจจัยบวกจากรายได้เกษตรกรที่สูงขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของราคายาง การจ้างงานมากขึ้น และอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัว ขณะเดียวกันการใช้จ่ายภาครัฐบาลและมูลค่าการส่งออกยังคงเพิ่มขึ้น ส่วนการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเล็กน้อย รายละเอียดตามตารางที่ 38

● แนวโน้มเศรษฐกิจในครึ่งหลัง ปี 2547 (ส่วนราชการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้)

ในช่วงครึ่งหลังปี 2547 คาดว่าเศรษฐกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราชยังขยายตัว จากปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ รายได้ของเกษตรกรยังคงอยู่ในระดับสูง เนื่องจากผลผลิตยางพารา ออกสู่ตลาดมากขึ้นในช่วงปลายปี และราคายังอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นให้ การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขยายตัวดีตามไปด้วย อย่างไรก็ตามผลกระทบจากราคาน้ำมัน ที่ปรับสูงขึ้นจะทำให้ภาคการประมงและการลงทุน อาจชะลอลง

การท่องเที่ยว

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวสูง จังหวัดหนึ่งทั้งธรรมชาติ อุทยานป่าเขา หาดทรายชายทะเล โบราณสถานและศาสนสถานสำคัญ นอกจากนี้ยังยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลถึง 4 รางวัล อันประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขาหลวง หมู่บ้านคีรีวง บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กิ่ง อ.ช้างกลาง นอกจากนี้ยังมีงานประเพณีที่โดดเด่น อาทิ งานประเพณีบุญสารทเดือนสิบ งานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ซึ่งมีแห่งเดียวในประเทศไทย งานเทศกาลมหาสงกรานต์เมืองนคร งานประเพณีลากพระ และแข่งเรือเพรียว ซึ่งถ้ายพระราชนาน เป็นปัจจัยส่งเสริมการเดินทางในพื้นที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการรับรองผู้เยี่ยมเยือน ได้เป็นอย่างดี โดยมีโรงแรม 94 แห่ง ห้องพักรวม 3,236 แห่ง บริษัทนำเที่ยว 9 แห่ง ร้านอาหารของที่ระลึก 80 แห่ง ร้านอาหาร 80 แห่ง รายละเอียดตามตารางที่ 39

นครศรีธรรมราช สถิติการท่องเที่ยว ปี 2547 ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกันยายน 2547 รายได้ร้อยละ 2,130.32 ล้านบาท มาจากนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 687,983 คน วันพักเฉลี่ย 2.09 วัน และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,267.83 บาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 222,863 คน มีค่าใช้จ่าย 1,130.44. บาท ดังนั้นรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเท่ากับ 2,130.32 ล้านบาท รายละเอียดตามตารางที่ 40

สำหรับภาพรวมสถิติการท่องเที่ยวช่วงมกราคม - ธันวาคม 2546 รายละเอียดตามตารางที่ 41

สถานที่ท่องเที่ยว

• อำเภอเมือง

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง วัดพระมหาธาตุ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อวัดพระบรมธาตุ เป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้และประเทศไทย ตามตำนานกล่าวว่าเจ้าชายชนกุมารและพระนางเหมชาลา เป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุ มาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้ว และสร้างเจดีย์องค์เล็ก ๆ เป็นที่หมายไว้ ต่อมาพระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก ทรงสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้นพร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่ พระบรมธาตุเจดีย์มีลักษณะรูปแบบศิลปกรรมเป็นเจดีย์ทรงลังกาสูง 55.78 เมตร (กรมศิลปากร วัดเมื่อครั้งบูรณะปียอดทองคำเมื่อ พ.ศ. 2538) จากฐานบัวคว่ำบัวหงายถึงปียอด 6.80 เมตร ใช้ทองคำเนื้อสิบหุ้มโดยรอบภายในวัดพระมหาธาตุฯ มีวิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ ประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระวิหารหลวงซึ่งมีความงามตามแบบศิลปสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอม วิหารที่มีพระพุทธรูปทรงเครื่องอย่างกษัตริย์นามว่า "พระศรีธรรมไตรปิฎก" ประดิษฐานอยู่ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) วิหารทับเกษตร ส่วนวิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกานั้น เป็นสถานที่จัดแสดงโบราณวัตถุที่พุทธศาสนิกชนกลายเป็นพุทธบูชา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ตำบลในเมือง จัดแสดงโบราณวัตถุที่ค้นพบในแถบภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี และชุมพร

วัดสวนหลวง ตั้งอยู่ถนนราชดำเนิน ตรงข้ามพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช สิ่งที่สำคัญของวัดนี้ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงาม นามว่า สมเด็จเจ้าแม่ลาวทองปางอุ้มบาตร โดยเป็นพระพุทธรูปสำคัญในงานประเพณีลากพระ เทศกาลออกพรรษา

สำนักวิปัสสนากรรมฐานวัดชายนนา ตั้งอยู่ที่ถนนพัฒนาการทุ่งปรัง เป็นสถานที่มีการสอนวิปัสสนากรรมฐานแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ริเริ่มโดยท่านพุทธทาสภิกขุ ถือเป็นสาขาของวัดสวนโมกข์ บรรยายกาศของวัดร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่

บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน ถนนศรีธรรมโศก 3 ศิลปินท้องถิ่นได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ปี 2539 ประเภทวัฒนธรรมและโบราณสถาน

พระพุทธรูทสิงห์ ประดิษฐานภายในหอพระพุทธรูทสิงห์ บริเวณศาลากลางจังหวัดเป็นพระพุทธรูปสำคัญหนึ่งในสามของประเทศไทย ที่ตามตำนานกล่าวว่าพระมหากษัตริย์ลังกาโปรดให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 700 หอพระพุทธรูทสิงห์นี้เดิมเป็นหอพระประจำวัง ของเจ้าพระยานคร (น้อย) ภายในหอแบ่งเป็นสองตอน ตอนหน้าเป็นที่ประดิษฐานองค์พระพุทธรูทสิงห์และพระลากเงิน พระลากทอง ส่วนหอตอนหลังเป็นที่บรรจุอัฐิของสกุล ณ นคร

หอพระอิศวร อยู่ริมถนนราชดำเนิน เป็นโบราณสถานในศาสนาฮินดู เป็นที่ประดิษฐาน ศิวลึงค์ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของพระอิศวรและฐานโยนิ รวมทั้งเทวรูปสำริดอีกหลายองค์ อาทิ เทวรูปศิวนาถราช พระอุมา และพระพิฆเนศ ปัจจุบันเทวรูปสำริดในหอพระอิศวรเป็นของจำลอง ของจริงได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

หอพระนารายณ์ ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนินเป็นโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์อีกแห่งหนึ่ง ตรงกันข้ามกับหอพระอิศวร ภายในหอพระนารายณ์มีเทวรูปพระนารายณ์จำลองจากองค์จริงที่พบ ในแหล่งโบราณคดีแถบอำเภอสิชล

กำแพงเมือง อยู่ริมถนนราชดำเนิน เป็นกำแพงที่ซ่อมขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมในสมัยต้น กรุงรัตนโกสินทร์ และได้รับการบูรณะเพิ่มเติมขึ้นอีกในปี 2533 เป็นแนวยาวไปกับคูเมือง ตั้งแต่ ป้อมประตูลี้ยวเหนือ หรือประตูลี้ยวศักดิ์ ไปทางทิศตะวันออก ยาวประมาณ 100 เมตร

จานออกญาเสนาภิมุข (ยามาดา นางมาซา) เป็นชาวญี่ปุ่น เข้ามาอยู่ในกรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรมในฐานะทหาร อาสาศึก ทำความดีความชอบจนได้รับบรรดาศักดิ์ เป็น ออกญาเสนาภิมุข และได้รับแต่งตั้งเป็นข้าหลวงใหญ่ไปปกครองนครศรีธรรมราชเมื่อปี 2172

ศาลาโดหก หรือ ศาลาประตูหก อยู่ริมถนนราชดำเนิน เดิมเป็นศาลานอกกำแพงเมืองตรง ประตูลี้ยวเหนือ อันเป็นที่พักของคนเดินทางซึ่งเข้าเมืองไม่ทัน เพราะประตูเมืองปิดเสียก่อน ศาลา แห่งนี้ตั้งอยู่ระหว่างต้นประดู่ (ต้นไค้) หักต้น ชนวนนครศรีธรรมราช เรียกว่า “หลาโดหก”

พระวิหารสูงหรือหอพระสูง เป็นปูชนียที่สำคัญแห่งหนึ่ง พระวิหารสร้างบนเนินดินสูงกว่า พื้นปกติ 2.10 เมตร ภายในพระวิหารประดิษฐานด้วยพระพุทธรูปปั้นแกนดินเหนียว สันนิษฐานว่า สร้างในสมัยพุทธศตวรรษที่ 23-24 หรือในสมัยอยุธยาตอนปลาย

สระล้างดาบศรีปราชญ์ สระน้ำเก่าแก่ เชื่อว่าเป็นสระที่ใช้ล้างดาบเล่มที่ใช้ประหาร ศรีปราชญ์ กวีเอกสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตั้งอยู่ในโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

เจดีย์ยักษ์ เจดีย์สูงใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากพระบรมธาตุเจดีย์ อยู่ข้างสำนักงานเทศบาล นครนครศรีธรรมราช บริเวณวัดพระเงินซึ่งร้างไปแล้ว สันนิษฐานว่าสร้างโดยโคตรศรีเศรษฐี ขวามณู กับบริวารที่อพยพมาจากชัยเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อประมาณ พ.ศ. 2020

กุฏิทรงไทยวัดวังตะวันตก หรือกุฏิร้อยปี ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตรงข้ามกับวัดวัง ตะวันออกอันเป็นนิวาสสถานของเจ้าจอมมารดาปราง เดิมเป็นอุทยาน ต่อมาเจ้าพระยานคร (น้อย) ยกวังตะวันตกและอุทยานตรงข้ามให้เป็นวัดเช่นเดียวกัน จึงเป็นวัดวังตะวันตก พ.ศ. 2431 พระ

ครุฑาชาด (ย่อ) พร้อมด้วยสาธุศิษย์ได้สร้างกุฏิขึ้นหมู่หนึ่ง ปี พ.ศ. 2535 สมาคมสถาปนิกสยาม
คัดเลือกกุฏิวัดวังตะวันตกให้เป็นอาคารอนุรักษ์ดีเด่นประเภทปูชนียสถานและวัดวาอาราม

อนุสาวรีย์วีรไทย หล่อด้วยทองแดงรมดำ เป็นรูปทหารจับปืนติดตามเตรียมแหง ชาวบ้าน
เรียกว่า “จำดำ” หรือ “เจ้าพ่อดำ” สร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์ของทหารไทยในภาคใต้ที่เสียชีวิตในการ
ปะทะกับทหารญี่ปุ่น ในสงครามเอเชียบูรพา เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ประดิษฐานอยู่บนถนน
ราชดำเนิน ในค่ายวิชารูอันเป็นที่ตั้งกองทัพบกที่ 4

วาทะลานสกา

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอเมือง อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี
อำเภอลานสกา อำเภอลวก กิ่งอำเภอช้างกลาง และกิ่งอำเภอนบพิตำ มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 597
ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยเทือกเขาที่สลับซับซ้อน มียอดเขาหลวงสูงสุด 1,835 เมตร จากระดับ
น้ำทะเล ซึ่งสูงที่สุดในภาคใต้ เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธารและคลองต่าง ๆ กว่า 15 สาย สภาพป่าเขา
เป็นแบบป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขา ที่มีพรรณไม้และสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ อุทยานฯ แห่งนี้ได้รับ
รางวัลยอดเยี่ยม (ไทยแลนด์ ทัวริสซึม อวอร์ด) ประจำปี 2541 รางวัลยอดเยี่ยมประเภท แหล่ง
ท่องเที่ยวธรรมชาติ)

น้ำตกกระโรม ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชไหลลงมาจากยอดเขาลดหลั่นลงมา
เป็นชั้น ๆ มีหนานหรือชั้นถึง 19 ชั้น

บ้านคีรีวง เป็นชุมชนเก่าแก่อายุประมาณ 200 ปี ที่อพยพไปอยู่อาศัยเชิงเขาหลวง ตำบล
กำโลน ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่สงบสังคมแบบเครือญาติ ชุมชนคีรีวงเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการ
ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ทัวริสซึม
อวอร์ด) ประจำปี 2541 ประเภท เมืองและชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบชาวสวน
อยู่กับธรรมชาติและได้พัฒนาบริการนักท่องเที่ยว ขึ้นมาเป็นธุรกิจใหม่ของชุมชน ประกอบด้วยการ
นำทางเดินป่า ลูทาบ การจัดที่พักแบบโฮมสเตย์ ดำเนินการโดยชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

วัดเขาขุนพนมและศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเขาขุนพนม อยู่ในเขตหมู่ที่ 3 ตำบล
บ้านเกาะ วัดเขาขุนพนม เป็นวัดที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี มีถ้ำ
ที่มีกำแพงก่ออิฐถือปูนมีใบเสมาเช่นเดียวกับกำแพงเมือง ผังด้านหน้ามีลายปูนปั้นประดับเครื่อง

ลายครามจีน ในถ้ำมีพระพุทธรูปสำริดประมาณ 30 องค์ และพระพุทธรูปสำริด ถ้ำในวัดแห่งนี้มีหลายถ้ำทะลุถึงกัน ริมทางเดินขึ้นเขาขุนพนม มีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเขาขุนพนม เสริมสร้างความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวในวณเฑาะว์แก่ประชาชน

น้ำตกพรหมโลก อยู่ในเขตตำบลพรหมโลก เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่มีลานหินกว้าง และสวยงามแห่งหนึ่ง มีต้นน้ำจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลลงมาบนแผ่นหิน 4 ทาน (ชั้น) ได้แก่ ทานบ่อน้ำวน ทานวังไม้ปัก ทานวังหัวบัว ทานวังอ้ายเล สายน้ำไหลผ่านหมู่ไม้หนานพันธุ์ ริมเชิงเขา แล้วไหลไปเป็นคลองท่าแพและลงสู่อ่างไทยที่ตำบลปากพูน

น้ำตกอ้ายเขียว หรือ ในเขียว อยู่ตำบลทอนหงส์ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 30 กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับน้ำตกพรหมโลก ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวงมีทั้งหมด 9 ชั้น

● กังวาลบอบพิตา

น้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกที่สวยงามและสำคัญของอุทยานแห่งชาติเขาหลวงที่ตั้งอยู่ในตำบลกรุงชิง ชื่อ “กรุงชิง” มาจากคำว่า “ตันชิง” ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มชนิดหนึ่งที่มียูกมากในเขตนี้ น้ำตกกรุงชิงมีอยู่หลายชั้น ชื่อต่างกันไป เช่น ทานมัดแพ ทานผนแสนท่า ทานปลิว ทานจน ทานโจร ทานตันพอ ทานวังเรือบิน ชั้นที่น้ำตุนมากที่สุด ได้แก่ “ทานผนแสนท่า” เพราะน้ำตกจากหน้าผาสูงชัน ประมาณ 100 เมตร กระแสน้ำแผ่เป็นผืนกว้างกระจายออกเป็นละอองเหมือนผ่นฝน ไม่จับกันเป็นเกลียวน้ำ ดังน้ำตกทั่วไป จึงเรียกว่า “ผนแสนท่า” น้ำตกชั้นนี้ยังมีความสำคัญที่ปรากฏอยู่ด้านหลังธนบัตร ราคา 1,000 บาท (แบบเก่า) ของไทยอีกด้วย

ล่องแก่งคลองกลาย กิจกรรมล่องแก่งด้วยเรือยาง จัดโดย อบต.กรุงชิง อยู่ในตำบลกรุงชิง ใกล้กับน้ำตกกรุงชิง มีเส้นทาง 2 ระยะ คือ ปากคลองพิตา - เก่งหินดาน ระยะทาง 3 กม. ใช้เวลา 1.30 ชม. และปากคลองพิตา - บ้านทุ่ง ระยะทาง 8 กม. ใช้เวลา 3 ชม.

ลำห้วย เป็นถ้ำขนาดใหญ่กลางภายในถ้ำมีธารน้ำไหลผ่านตลอดแนวถ้ำ มีหินงอก หินย้อยรูปร่างต่าง ๆ มีน้ำตกขนาดเล็กอยู่ภายใน การเที่ยวชมภายในถ้ำจะต้องเดินท่องน้ำตลอดสามารถเดินทะลุออกไปอีกด้านหนึ่งได้ ความยาวประมาณ 300 เมตร

● กังวาลบอบกลาง

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยมีรางวัลดีเด่นด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards 2002) เป็นสิ่งยืนยันคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

น้ำตกท่าแพ อยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 14 ตำบลช้างกลาง ซึ่งมีน้ำตกประมาณ 10 ชั้น โดยเปิดบริการให้นักท่องเที่ยวได้หาความสนุกสนาน

น้ำตกสวนขัน อยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 3 ตำบลสวนขัน มีแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งเหมาะในการเดินป่าชมธรรมชาติ ศึกษาพันธุ์ไม้และการเที่ยวชมน้ำตก เพื่อความเพลิดเพลิน

● อำเภอถ้ำพรรณรา

วัดถ้ำทองพรรณรา ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลถ้ำพรรณรา ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 1 กิโลเมตร ท่านานเล่าว่ามีชีพริงและชีปราง นำสัมภาระและผู้คนเดินทางมาทางทะเลเพื่อนำแก้วแหวน เงินทอง ไปสร้างพระบรมธาตุ เมื่อมาถึงอุ้งเรือ (ปัจจุบันคือบ้านปากรา) ได้ทราบว่พระบรมธาตุสร้างเสร็จแล้ว จึงได้ขึ้นบกหาสถานที่ที่เหมาะสมคือถ้ำทอง แล้วได้สร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ในถ้ำดังกล่าว และนำแก้วแหวนเงินทอง บรรจุไว้ในองค์พระพุทธรูปไสยาสน์นั้นด้วย เมื่อถึงแก่กรรม ลูกหลานจึงได้สร้างพระพุทธรูปขึ้น 2 องค์ นำกระดูกของชีพริงชีปรางบรรจุ และพอถึงวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 ก็จะมีการทำบุญบูชาพระพุทธรูปไสยาสน์เป็นประจำตลอดมาทุกปี เป็น "ประเพณีขึ้นถ้ำ"

● อำเภอท่าศาลา

น้ำตกสุนันทา เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความงดงามตามธรรมชาติ สายน้ำไหลจากหน้าผาชั้นลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง และไหลลงสู่ลำคลองกลาย

น้ำตกกรุนาง เป็นน้ำตก 3 ชั้น ขนาดกลาง แต่ละชั้นสูงประมาณ 30 เมตร

น้ำตกคลองปาว เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง มีลักษณะไหลลดหลั่นเป็นชั้น ๆ เป็นต้นกำเนิดของคลองกลาย

หาดสระบัว ลักษณะชายหาดเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ บริเวณหาดสระบัวน้ำทะเลค่อนข้างขุ่น และมีตะกอนโคลน ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำทะเล

แหล่งโบราณคดีวัดโมคลาน เดิมบริเวณนี้เป็นศาสนสถานของพราหมณ์ ลิทธิไศวนิกาย หลักฐานที่ปรากฏในปัจจุบัน ได้แก่ แนวเสาหิน หินแกะสลักรอบประตูอาคารธรรมิประตู่ชั้นส่วนโยนิและคิวลึงค์ สระน้ำโบราณ แท่นตั้งเทวรูป ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2518

หมู่บ้านปั้นหม้อ หมู่บ้านหัตถกรรม อยู่บริเวณเดียวกันกับวัดโมคลาน หมู่บ้านนี้ยังคงรักษารูปแบบการปั้นหม้อแบบดั้งเดิมเอาไว้ คือใช้มือปั้นหม้อที่ปั้นรูปทรงใหญ่และหนามีลวดลายน้อย

● ว่าเกวสืบล

หาดหินงาม บริเวณชายหาดเต็มไปด้วยก้อนหินกลมเกลี้ยง มีสีส้มสวยงาม

หาดคอเขา (หาดปิติ) เป็นหาดที่ต่อเนื่องจากหาดหินงาม

อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด เป็นน้ำตกขนาดเล็ก เกิดจากภูเขาด้านตะวันตก เปลี่ยนระดับเป็นระยะลดหลั่นเป็นชั้น ๆ ท่ามกลางความสวยงาม ของร่มไม้

แหล่งโบราณคดีเขาตา เป็นศาสนสถานสำคัญในลัทธิไศวนิกาย ซึ่งเคารพนับถือพระวิษณุหรือพระอิศวรเป็นเทพสูงสุด และมีเขาตา ประดุงเขาพระสุเมรุเป็นศูนย์กลางโบราณสถาน กรมศิลปากรได้ทำบูรณะเมื่อปี 2540

เขาลายดำ เป็นภูเขาที่มีเชิงเขาติดชายทะเล มีหาดทรายงามบริเวณหาดทองยาง สามารถลงเล่นน้ำได้ เขาลายดำมีสัตว์ป่ากินพืชอยู่ เช่น กวาง กระเจิง และนกนานาชนิด

● ว่าเกวขนอม

อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ ประกอบไปด้วยเกาะน้อย เกาะวังใน เกาะวังนอก เกาะเตน เกาะราบ เกาะท่าไร่ เกาะผี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอ่าวขนอม อ่าวท้องท่าคว่ำ อ่าวท้องหลวง อ่าวท้องหยี อ่าวทองยาง และภูเขาต่าง ๆ เช่น เขามิฬาย เขาคอเขาลายดำ เขาเพล เขาตาฟ้า เป็นต้น

อ่าวขนอม เป็นอ่าวที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาอ่าวต่าง ๆ อ่าวขนอมเป็นชายฝั่งทะเลที่สวยงาม ยาวติดต่อกัน ประกอบไปด้วย หาดหน้าด่าน หาดในเปร็ด หาดในเพล

หาดในเพล เป็นหาดที่ใหญ่ที่สุดของอำเภอขนอม และเป็นจุดที่เด่นที่สุดในการท่องเที่ยว ลักษณะหาดเป็นแนวยาวโค้งขนานกับแนวภูเขา ทัศนียภาพโดยรอบมีความเป็นธรรมชาติที่งดงาม หาดทรายขาวสะอาด เหมาะสำหรับการเล่นน้ำ และบริเวณหาดมีแหล่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหารบริการนักท่องเที่ยว

อ่าวท้องหยี หาดทรายงามที่มีสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติอย่างสมบูรณ์เหมาะสำหรับการพักผ่อนแบบแคมป์ปิ้งหรือเต็นท์ เพราะพื้นที่อยู่ในล้อมของเขาเพล และเขากลาง

ถ้าเขาวังทอง ห่างจากตัวเมือง 77 กิโลเมตร เป็นถ้ำที่มีความงดงามทางธรรมชาติแห่งหนึ่ง ภายในเป็นห้องโถงขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง มีหินงอก หินย้อย รูปร่างแปลก ๆ คล้ายเจดีย์ น้อยหน้า ไข่ดาว และไดโนเสาร์ เป็นต้น การเข้าชมบางห้อง ต้องใช้วิธีคลาน ลอด หรือปีนป่าย

● อำเภอปากพนัง

พิพิธภัณฑสถานเพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เป็นพิพิธภัณฑที่กำเนิดโดยโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา ซึ่งเป็นที่รวบรวมหลักฐานความเจริญรุ่งเรืองในอดีตของลุ่มน้ำปากพนัง

ชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก เป็นสถานที่รำลึกเหตุการณ์เกิดมหาวาตภัยครั้งใหญ่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2505

บ้านรังนก อำเภอปากพนังเป็นอำเภอที่มีชื่อในเรื่องของนกนางแอ่นที่เข้ามาทำรังอยู่ในชุมชนเมือง มีนกนางแอ่นจำนวนมาก อาศัยอยู่ภายในบ้านหรือตึก แต่เนื่องจากบ้านหรือตึกแถวที่มีนกนางแอ่นอาศัยเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล จึงไม่สะดวกในการเปิดให้เข้าชมโดยทั่วไป ปัจจุบันมีการสร้างตึกสูงให้นักท่องเที่ยวเรียกว่าคอนโดเนียมอยู่มากมาย

วัดนันทาราม เดิมชื่อวัดใต้ เป็นวัดที่ประดิษฐานหลวงพ่อบุศ พระพุทธรูปหินทรายแดง ศิลปสมัยกรุงศรีอยุธยา นอกจากนี้ภายในวัดยังได้เก็บรักษาศิลาสิ่งค่องคี่ใหญ่องค์หนึ่งพบที่โบราณสถานเขาคา อายุประมาณ 1,200 ปี

ล่องเรือชมแม่น้ำปากพนัง เทศบาลเมืองปากพนังจัดกิจกรรม และมีผู้ประกอบการเอกชน จัฒนาเที่ยวด้วย เพื่อชมวิถีชีวิตของชาวปากพนัง ล่องฝั่งโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านรังนก ป่าชายเลน ลำน้ำสายเก่ามีปล่องโรงสีไฟ และซากโรงสีเก่า ย้อนบรรยากาศความเป็นอยู่ชาว อยู่น้ำของเมืองปากพนัง

● อำเภอธวัชชัย

ศิลาจารึกเขาช่องคอย บ้านคลองสะทอน หมู่ 9 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอธวัชชัย จารึกเป็น อักษรปัลลวะภาษาสันสกฤต ซึ่งเก่าแก่ที่สุดเท่าที่พบในภาคใต้ กำหนดอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-12

หมู่บ้านทำพัดใบกะพ้อ เป็นหัตถกรรมท้องถิ่นที่ได้รับความนิยมมาก เนื่องจากเป็นงานฝีมือ ที่มีราคาขายอมเยาและประโยชน์ใช้สอยครบถ้วน

● กำแพงสูง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หรือเรียกกันทั่วไปว่า “น้ำตกโยงไล่ใหญ่” มีลักษณะเป็น กระแสน้ำที่รวมกันเป็นเกลียวเชือกเส้นมหึมาตกจากหน้าผาสูงชัน เบื้องล่างที่มีลักษณะเป็นอ่างน้ำขนาดใหญ่

ถ้าตลอด ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งสง ประมาณ 500 เมตร ถ้าตลอดเป็นถ้ำเล็ก ๆ เกิด จากภูเขาชัฏชุมพล ตัวถ้ำสามารถเดินทะลุได้ตลอดถึงได้ชื่อว่าถ้ำตลอด หรือถ้ำตลอดมีพระพุทธรูป ปางไสยาสน์องค์ใหญ่ และมีการตกแต่งภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวพุทธประวัติ

พระโศภิต์กวณโณม เป็นปฏิมากรรมปูนปั้นขนาดใหญ่สีขาวสะอาดตา มองเห็นเด่นแต่ไกล มีความสูงถึง 19 เมตร ปางปฏิหารย์แผ่เมตตา

● กำแพงพิบูล

น้ำตกกระแนะ อยู่ในท้องที่: ตำบลพิบูล เป็นแหล่งธรรมชาติน้ำตกที่สวยงาม: ประมาณ 10 ชั้น

● กำแพงนาบอน

น้ำตกคลองจิ่งและเดินป่าเขาเหมน น้ำตกคลองจิ่งอยู่ในพื้นที่อำเภอนาบอน เป็นน้ำตก ขนาด 7 ชั้น มีความสวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่ง การเดินป่าเขาเหมน ซึ่งมีลักษณะรูปทรงปิรามิดมี ความลาดชันที่ความสูง 1,235 เมตร มีเมฆหมอกให้สัมผัสอากาศเย็นสบายตลอดปีมีพันธุ์ไม้ป่าที่ สวยงามและมากกว่า 300 ชนิด จะพบกับผาหน้าแดง หรือถ้ำอีเกะ (สัตว์ชนิดหนึ่งคล้ายแมว)

● เทตบาลนครนครศรีธรรมราช

แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองลิเกอร์

ในกิจกรรม “นั่งรถชมเมือง เล่าเรื่องเมืองลิเกอร์” ตามเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

สวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจภายในสวนประกอบด้วย ดังนี้

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ได้ประดิษฐาน เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2543 เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระเจ้า อัมรินทร์ที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย

สวนนกน้ำ พะแวตลั พื้นที่ ๔ ไร่ เหมาะสม เมเป็นอยู่ช ที่อาศัยอยู่ถึง 40 ชนิด

สวนเต่า มีพื้นที่ 15 ไร่ มีเต่าประเภทต่าง ๆ ประมาณ 9 ชนิด

สวนนก มีนกมากกว่า 30 ชนิด

สวนสัตว์เปิด มีพื้นที่ 14 ไร่ ประกอบด้วยสัตว์น้อยใหญ่มากกว่า 40 ชนิด

สวนสุขภาพ เป็นสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพที่ดี

ศูนย์วัฒนธรรมไทยญี่ปุ่น เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยน และศึกษาวัฒนธรรมซึ่งภายในประกอบด้วย สวนพุทธชาติ และจวนยามาคะ

เที่ยวชม... งานประเพณีและศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของเมืองนคร

งานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ พระบรมธาตุเจดีย์เป็นเสมือนตัวแทนขององค์พระพุทธเจ้า ซึ่งชาวนครศรีธรรมราช 'เชื่อมั่นว่ามีบุญญาภินิหารหาที่เปรียบมิได้' ทั้งนี้เพราะว่าภายในพระเจดีย์ได้ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุไว้ ในปีหนึ่ง ๆ พุทธศาสนิกชนจะบูชาองค์พระเจดีย์ด้วยการจัดขบวนแห่พระบฏขึ้นห่มองค์เจดีย์เพื่อความเป็นสิริมงคลอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำรงชีพทุกด้าน ประเพณีจัดขึ้นเป็นปีละ 2 ครั้ง ในวันมาฆบูชา (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3) และวันวิสาขบูชา (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6)

ประเพณีสารทเดือนสิบ เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่มากในจังหวัดนครศรีธรรมราช งานประเพณีนี้ทางราชการได้จัดให้มีการออกร้านขึ้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (ทุ่งท่าลาด) เริ่มในวันแรม 9 ค่ำ ถึงวันขึ้น 3 ค่ำ รวม 10 วัน 10 คืน ในงานจะมีการจัดสำหรับ (ทุ่รับ แบบดั้งเดิม) ตกแต่งอย่างสวยงามและประณีต นอกจากนั้นยังจัดให้มีการแข่งขันการจัดสำหรับนี้อีกด้วย โดยจะมีขบวนพิธีแห่สำหรับกันอย่างสวยงามตลอดแนวถนนราชดำเนิน ในวันแรม 14 ค่ำ เดือนสิบ

ประเพณีชักพระ หรือลากพระ จะทำกันในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 โดยก่อนหน้านั้นประมาณ 7 วัน จะมีการตีตะโพน เรียกว่า "คุ่มพระ" และตกแต่งบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร (พระลาก) การลากพระนิยมทำกันในวันออกพรรษาเพียงวันเดียว และลากกลับในวันรุ่งขึ้น สำหรับบริเวณแม่น้ำปากพนัง มีการแข่งขันเรือเพรียว ซึ่งถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทุกปี

● สืบค้นพื้นเมืองและของที่ระลึก

เครื่องถมนคร มี 2 ชนิด คือถมเงิน ซึ่งมีลวดลายเป็นสีเงิน พื้นเป็นสีดำ และถมทองหรือถมทาทอง มีลวดลายเป็นสีทองพื้นเป็นสีดำ ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน เนื่องจากยังคงรักษาคุณภาพเดิมไว้ได้ ลวดลายต่าง ๆ ยังสลักด้วยมือ น่ายาถมนครก็มีสีดำสนิทเป็นเงา สันคำเครื่องถมได้แก่ แหวน สร้อยคอ กำไล ขัน พาน ถาด ซึ่งเป็นการทำโดยใช้มือทั้งสิ้น บริเวณที่มีเครื่องถมขายคือ ถนนท่าช้าง หลังสนามหน้าเมือง ในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และในบริเวณตลาดท่าวัง

จักสานย่านลิเภา เป็นงานฝีมือที่มีมานานกว่า 100 ปี ลำต้นย่านลิเภาจะเหนียวและมีความทนทาน ชาวบ้านจึงนำมาสานทำเครื่องใช้สอยแทนหวาย เช่น กระเป๋าถือ กล่องยาเส้น ปันชา ฯลฯ บางชิ้นจะมีการเลี่ยมนก เงิน ถมทอง หรือทอง มีแหล่งผลิตที่ศูนย์หัตถกรรมสิ่งทอบ้านหม่น ข้างโรงเรียนวัดหม่น อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

หนังตะลุง การแกะตัวหนังตะลุง เป็นศิลปหัตถกรรมที่ควบคู่กับการเล่นหนังตะลุงเป็นสินค้าเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของนครศรีธรรมราช

สร้อยนโม และสร้อยสามกษัตริย์ เป็นงานที่ตกทอดกันมาช้านาน ในด้านฝีมือช่างเงินของชาวนครฯ การประดิษฐ์ถักสร้อยสร้อยนานาชนิด มีทั้งเงิน ทอง และสามกษัตริย์ (คือ ทอง เงิน นาก) มีศูนย์รวมอยู่ที่ถนนท่าช้าง หลังสนามหน้าเมือง

เครื่องทองเหลือง ที่หมู่บ้านไทยอิสลาม สวนมะพร้าวหลังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ปัจจุบันผลิตกระบอกรีดเส้นขนมจีนเพียงอย่างเดียว

ผ้ายกนคร เป็นผ้าทอที่มีชื่อเสียงของเมืองนคร ตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผ้ายกนครทอได้หลายชนิด เช่น ผ้าตา ผ้าเก๊ก ผ้าราชวัติ ผ้าหม่น เป็นต้น แหล่งทอผ้าที่มีชื่อเสียง ได้แก่ บ้านนาสาร บ้านม่วงขาว บ้านมะม่วงสองต้น และในตัวเมืองนครศรีธรรมราช

หมู่บ้านทอผ้าใบพ้อ ประดิษฐ์จากพืชตระกูลปาล์ม ภาษาท้องถิ่นเรียกว่า ต้นพ้อ หรือต้นกระพ้อ ชาวบ้านโคกยาง อำเภออ่อนพิบูลย์ ผลิตโดยนำใบพ้อมาตากแห้งแล้วสานเป็นพัด ย้อมสีให้มีสีสันสดใส สวยงาม ผลิตกันมากที่บริเวณ กม. 40 ทางหลวงหมายเลข 403 อำเภออ่อนพิบูลย์

กลุ่มหัตถกรรมคนพิการบ้านสระแก้ว ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจากกะลามะพร้าว โดยฝีมือผู้พิการมีความตั้งใจ และพัฒนาฝีมือรูปแบบหลากหลายสวยงาม เช่น ตะเกียง เครื่องประดับ ปิ่นปักผม ซ้อน ถ้วยชามกาแฟ กลุ่มหัตถกรรมอยู่ที่ ม.5 ต.สระแก้ว อ.ท่าศาลา

กีฬาพื้นเมือง

กีฬาชนวัว ถือเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้อย่างหนึ่ง และเป็นกีฬาท้องถิ่นอันสืบทอดเป็นเวลานานของจังหวัด การคัดเลือกโคตัวผู้พันธุ์ดี ลักษณะดี สายเลือดดี เพื่อเลี้ยงและฝึกฝนอย่างใกล้ชิด การชนโคจัดให้มีขึ้นทุกสัปดาห์ บริเวณพื้นที่ที่จัด ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง อำเภอนางรอง อำเภอทุ่งสง อำเภอหัวไทร และอำเภอร่อนพิบูลย์

